

Y Gweithdrefnau ar Farwolaeth y Frenhines

Corff Cymeradwyo: Gweithrediaeth y Brifysgol

Dyddiad Cymeradwyo: 15 Medi 2020

Perchennog y polisi: Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus

Cyswllt ar gyfer y polisi: Steve Thomas, stt38@aber.ac.uk

Statws y polisi: Drafft

Fersiwn: 0.3

Dyddiad y golygiad diwethaf: Medi 2020

Dyddiad yr adolygiad nesaf: Medi 2022

Y Gweithdrefnau ar Farwolaeth y Frenhines

1. Diben y ddogfen hon

1. Nod y gweithdrefnau hyn yw rhoi canllawiau ar gyfer ymateb y Brifysgol pan fydd y Frenhines yn marw.
2. Dylid darllen y ddogfen hon ochr yn ochr â *Phrotocol codi baneri ym Mhrifysgol Aberystwyth*, sydd i'w weld yn <https://www.aber.ac.uk/cy/corporate-information/policies/>.
3. Mae'r gweithdrefnau a ddisgrifir yn y ddogfen hon yn berthnasol i farwolaeth y Frenhines yn unig. Fel rheol bydd y Brifysgol yn nodi marwolaeth aelodau eraill o Deulu Brenhinol Prydain neu Ffigurau Cenedlaethol o Bwys yn unol â *Phrotocol codi baneri ym Mhrifysgol Aberystwyth*.

2. Rhoi'r Gweithdrefnau hyn ar Waith

1. Rhoddir y gweithdrefnau hyn ar waith gan yr Is-Ganghellor (neu, os nad yw'n bresennol, gan y Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus) pan geir datganiad ffurfiol bod y Frenhines wedi marw.
2. Palas Buckingham a / neu Stryd Downing fydd yn gwneud y datganiad ffurfiol am y farwolaeth. Rhoddir hysbysiad hefyd ar wefan y Teulu Brenhinol (<https://www.royal.uk/>). Bydd y Brifysgol yn ofalus wrth sicrhau na fydd yn rhoi'r gweithdrefnau hyn ar waith mewn ymateb i adroddiadau heb eu cadarnhau ar y cyfryngau nac i ddyfaliadau yn y cyfryngau cymdeithasol.
3. Ceir amserlen yn Atodiad A sy'n rhoi crynodeb o sut y bydd y Brifysgol yn ymateb i'r farwolaeth.

3. Baneri

1. Wrth i'r Gweithdrefnau hyn gael eu rhoi ar waith, bydd pob baner yn y Brifysgol yn cael eu gostwng fel y byddant ar eu hanner¹, yn unol â *Phrotocol codi baneri ym Mhrifysgol Aberystwyth*. Ar yr un pryd, bydd Baner yr Undeb yn disodli'r faner ar yr ail bolyn baner wrth fynedfa Campws Penglais, ac yn cael ei chodi ar ei hanner wrth ochr y Ddraig Goch.
2. Drannoeth y farwolaeth (sef 'Diwrnod y Proclamasïwn' pan gyhoeddir y Brenin neu'r Frenhines newydd), codir pob baner i frig y polyn o 11:00. Bydd pob baner yn aros wrth frig y polyn tan 13:00 y trannoeth, pan fyddant yn cael eu gostwng drachefn i'w hanner.

¹ "Dylid codi baneri ar eu hanner tua dwy ran o dair o'r ffordd i fyny rhwng pen uchaf y polyn baner a'r gwaelod, gydag o leiaf uchder y faner rhwng ymyl uchaf y faner a phen uchaf y polyn baner." (pwynt 3.3; *Protocol codi baneri ym Mhrifysgol Aberystwyth*).

3. Bydd pob baner yn aros ar ei hanner tan 09:00 y bore, drannoeth yr Angladd Wladwriaethol (11 diwrnod ar ôl diwrnod y farwolaeth).

4. Cyfathrebu â'r Staff a'r Myfyrwyr

1. Bydd y Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus yn trefnu bod gohebiaeth briodol yn cael ei hanfon at y staff a'r myfyrwyr cyn gynted ag y bo modd ar ôl i'r Gweithdrefnau hyn gael eu rhoi ar waith.
2. Bydd yr ohebiaeth hon yn rhoi crynodeb o sut y bydd y Brifysgol yn nodi'r farwolaeth, yn unol â'r Gweithdrefnau hyn, gan roi gwybodaeth benodol am:
 - a. Llyfrau Cydymdeimlo;
 - b. Ennyd o dawelwch;
 - c. Trefniadau'r Wyl Gyhoeddus (at ddiwrnod yr Angladd Wladwriaethol); a
 - d. Lle y bo'n berthnasol, rhoi gwybod y bydd gohebiaeth bellach yn cael ei hanfon, os oes goblygiadau i arholiadau neu seremonïau graddio (gweler 6.2).

5. Llyfrau Cydymdeimlo

Bydd Pennaeth Swyddfa'r Is-Ganghellor yn cydlynu â sefydliadau lleol eraill (e.e. Cyngor Sir Ceredigion, Cyngor Tref Aberystwyth) a fydd yn trefnu Llyfrau Cydymdeimlo i'r gymuned leol. Lle y bo'n briodol, bydd y Brifysgol yn cynorthwyo drwy leoli Llyfrau Cydymdeimlo ar eiddo'r Brifysgol.

6. Digwyddiadau a drefnasid i'w cynnal yn y cyfnod Galaru

1. Bydd y Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus yn cydlynu gwaith i adolygu'r rhaglen o ddigwyddiadau a oedd wedi'u trefnu i'w cynnal yn y Brifysgol, neu ganddi, yn ystod y cyfnod galaru, a bydd yn penderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r digwyddiadau, eu canslo neu eu gohirio.
2. Efallai y bydd angen gohirio unrhyw seremonïau graddio a oedd wedi'u trefnu i'w cynnal yn ystod y cyfnod Galaru. Rhoddir ystyriaeth bellach i'r mater hwn yn unol â gweithdrefnau Parhad Busnes y Brifysgol.
3. Bydd darlithoedd, arholiadau, Diwrnodau Agored a Diwrnodau i Ymgeiswyr yn parhau yn ystod y cyfnod Galaru, ac eithrio diwrnod yr Angladd Wladwriaethol (a fydd yn Wyl Gyhoeddus). Cymerir camau priodol, fel y bo'n briodol, i aildrefnu unrhyw ddarlithoedd, arholiadau neu ddigwyddiadau sydd angen eu canslo.

7. Ennyd o dawelwch

Cynhelir dau funud o dawelwch am 11:00 ar ddiwrnod yr Ŵyl Gyhoeddus. Bydd y diwrnod hwnnw yn Ŵyl Gyhoeddus swyddogol a bydd y Brifysgol ar gau ar y diwrnod hwnnw (ac eithrio gweithgareddau sy'n hanfodol i'w busnes). Bydd y Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus yn anfon gohebiaeth briodol at y staff a'r myfyrwyr i roi gwybod iddynt am unrhyw drefniadau ffurfiol i gadw'r tawelwch am ddau funud ar y campws.

ATODIAD A: Amserlen

Er y gallai'r amserlen hon newid yn unol ag unrhyw ganllawiau pellach a gyhoeddir, bydd ymateb y Brifysgol yn cyd-fynd â'r amserlen isod:

Diwrnod	Amser	Disgrifiad	Cam Gweithredu	Swyddog Cyfrifol	Nodiadau
D		Cyhoeddiad ffurfiol bod y Frenhines wedi marw	Rhoddir ar waith y Gweithdrefnau i'w dilyn ar farwolaeth y Frenhines	Yr Is-Ganghellor (neu os yw'n absennol, y Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus).	Gweler pwynt 2.1
			Codir Baner yr Undeb ar yr ail bolyn baner wrth fynedfa Campws Penglais. Gostyngir pob baner i'w hanner.	Pennaeth Rheoli Cyfleusterau	Gweler pwynt 3.4
			Anfonir gohebiaeth briodol at y staff a'r myfyrwyr	Pennaeth Cyfathrebu a Materion Cyhoeddus	Gweler 4.2.
D+1	11:00	Diwrnod y Proclamasiwn	Codir pob baner i frig ei pholyn.	Pennaeth Rheoli Cyfleusterau	Gweler pwynt 3.2.
D+2	13:00		Gostyngir pob baner i'w hanner.	Pennaeth Rheoli Cyfleusterau	Gweler pwynt 3.2.
D+10	11:00	Yr Angladd Wladwriaethol (Gŵyl Gyhoeddus)	Dau funud o ddistawrwydd		Gweler pwynt 7.
D+11	09:00		Disodlir Baner yr Undeb sydd ar yr ail bolyn baner wrth fynedfa Campws Penglais gan y faner a godir fel arfer (yn unol â <i>Phrotocol codi baneri ym Mhrifysgol Aberystwyth</i>).	Pennaeth Rheoli Cyfleusterau	Gweler pwynt 3.3.

			Codir pob baner i frig ei pholyn.		
--	--	--	-----------------------------------	--	--